

Заява про вчинення кримінального правопорушення

Опорний конспект для виконання практичного завдання до теми 2. «Заява про вчинення кримінального правопорушення»

ПЛАН

1. Порядок та підстави звернення за фактом кримінальних правопорушень.
2. Форма та зміст заяви про вчинення кримінального правопорушення.
3. Реєстрація заяви про вчинення кримінального правопорушення.

1. Порядок та підстави звернення за фактом кримінальних правопорушень.

Будь-який громадянин України має законне право звернутися до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, засобів масової інформації, посадових осіб відповідно до їх функціональних обов'язків із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, що стосуються їх статутної діяльності, заявою або клопотанням щодо реалізації своїх соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів та скаргою про їх порушення, у тому числі й до [Національної поліції](#) та до її структурних підрозділів, відповідно до Закону України "[Про звернення громадян](#)"

Порядок звернення до Національної поліції України за фактами вчинення кримінальних правопорушень

Дії в ситуації, коли щодо особи вчинено кримінальне правопорушення

Кримінальне правопорушення – це суспільно небезпечне вчинене діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом кримінального правопорушення (стаття 11 [Кримінального кодексу України](#)).

Згідно статті 1 Закону України «Про національну поліцію», центральним органом виконавчої влади, на який покладається обов'язок служити суспільству шляхом належного забезпечення охорони прав людини і його свобод, який протидіє злочинності, підтримує публічну безпеку і порядок є національна поліція України (далі - поліція) . У пункті 5 частини 1 статті 23 цього Закону зазначено, що до повноважень поліції відноситься здійснення своєчасного реагування та прийняття відповідних заходів на заяви і повідомлення про злочини або події (кримінальні і адміністративні).

Стаття 25 Кримінального процесуального кодексу України (далі по тексту - КПК) покладає обов'язок на прокурора і слідчого починати досудове розслідування у разі виявлення ознак злочину. Крім цього, статтею 214 КПК позначений термін, протягом якого після прийняття заяви або отримання повідомлення про скоєння злочину, прокурор або слідчий повинні внести інформацію про такий злочин до Єдиного реєстру досудових розслідувань (Реєстр) - і дорівнює він 24 години.

Передбачено кілька способів повідомити в поліцію про злочин:

1. Людина може особисто зателефонувати на гарячу лінію на номер 102 або усно звернутися до відділення і повідомити про кримінальне порушення - усне повідомлення (заява). Після його отримання, в поліції повинні скласти спеціальний протокол про його прийняття, який підписують заявник та приймаюча особа.

2. Особисто звернутися до найближчого відділення поліції і в письмовій формі подати заяву. В такому випадку поліція її приймає і реєструє або в спеціальній інформаційній системі, або, за її відсутності, в журналі єдиного обліку. Важливо відзначити, що заяву краще написати в двох ідентичних примірниках (якщо вона надрукована, то можна просто зробити ксерокопію, обидві повинен підписати заявник) для того, щоб один екземпляр подати органам поліції, а на іншому - поставити позначку (штамп із зазначенням дати прийняття заяви) . Після прийняття письмової заяви органи поліції зобов'язані видати заявнику спеціальний талон-

Заява про вчинення кримінального правопорушення

повідомлення. Бланки такого талона і штампа додаються до вищезазначеного Наказу, а також їх можна переглянути на фото нижче.

3. Подача заяви поштою. Це також є подачею в письмовому вигляді, але вже не особисто, а через пошту. У такій ситуації необхідно відправляти лист рекомендований з повідомленням про вручення листа та з описом (в якому вказується, що саме відправляється, в скількох примірниках і на скількох сторінках), для того, щоб було підтвердження відправки.

4. Заява в поліцію онлайн. З огляду на те, що на вулиці вже 21 століття, і майже все автоматизовано, то і можливість подати через Інтернет заяву також є. Така заява вважається електронною і є різновидом письмової. Подати її можна на електронну пошту найближчого відділення поліції, зазначену на їх сайті; або ж перейти на офіційний сайт Національної поліції [за цим посиланням](#), де зазначена покрокова інструкція для подачі заяви через Інтернет. Важливо відзначити, що наявність цифрового підпису для цього не обов'язкова.

5. Виклик поліції через мобільний додаток. З розвитком технологій з'явилась і нова унікальна можливість повідомити про злочин через мобільний додаток. Його використовують тоді, коли людина хоче викликати поліцію на місце злочину під час його вчинення (а не через кілька днів або навіть годин після скоєння). Цей мобільний додаток називається My Pol. Його принцип роботи полягає в наступному. Якщо ви потрапили в екстремальну ситуацію і вашому життю загрожує небезпека, а часу на дзвінок в поліцію і пояснення, де ви знаходитесь, немає - достатньо натиснути кнопку «sos» в своєму телефоні. Завдяки геолокації система сама визначить ваше місце розташування і відправить дані в поліцію. Так, ваші поточні координати автоматично надходять до служби поліції 102. Цей сигнал сприймається як виклик поліції, і поліцейські будуть діяти так само, як ви б самі зателефонували на лінію. На місце терміново направляється наряд поліції.

Анонімні заяви та повідомлення не реєструються, тому у разі відмови назвати себе, існує ризик, що на повідомлення не буде невідкладної реакції, крім повідомлення щодо загрози безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності або можливого вчинення терористичного акту.

2.Форма та зміст заяви про вчинення кримінального правопорушення.

Особливі вимоги до її написання не передбачені законодавством. Але, не дивлячись на це, в ній важливо описати всі відомі факти і обґрунтувати наявність ознак злочину (так як на її підставі і відомостях, що в ній зазначені, буде вноситися інформація про злочин і до Реєстру) Тому, необхідно вказати наступні дані:

- назва органу до якого ви звертаєтесь;
- прізвище, ім'я, по батькові (найменування) потерпілого або заявника, номер телефону (можна подати і анонімну заяву в поліцію у разі коли така особа боїться, що її можуть переслідувати або ж людина з інших причин не хоче щоб поліція знала про її особисті дані (бажано обґрунтувати чому особа не хоче вказати своє ПІБ); в разі анонімного повідомлення про злочин, поліція зобов'язана перевірити інформацію і за наявності ознак злочину почати досудове розслідування протягом 24 годин з моменту отримання такого повідомлення);
- короткий виклад і опис подій і обставин, які можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення (наприклад, якщо подаєте заяву в поліцію про загрозу життю і здоров'ю, то потрібно описати як саме загрожують, хто може загрожувати, в зв'язку з чим, в яких діях це проявляється, як довго існує загроза і тд);
- попередня правова кваліфікація кримінального злочину із зазначенням статті (частини статті) УКУ;
- докази, що підтверджують викладені в заяві обставини (якщо такі є; ними можуть бути, наприклад, фото з місця злочину або інші);
- дата і підпис.

Заява про вчинення кримінального правопорушення

3. Реєстрація заяви про вчинення кримінального правопорушення.

Органи (підрозділи) Національної поліції України приймають заяви (повідомлення) про вчинення кримінального правопорушення від заявників цілодобово та невідкладно – незалежно від місця і часу його учинення та повноти отриманих даних.

Реєстрація заяв (повідомлень) про вчинення кримінальних правопорушень здійснюється шляхом внесення відомостей до:

- інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» (далі – ІТС ПНП)
- журналу єдиного обліку прийняття та реєстрації заяв про кримінальні правопорушення та інші події (далі – ЄО) з наступним визначенням порядкового номеру кожній справі.

Під час особистого звернення заявника з усним повідомленням, уповноважена службова особа органу (підрозділу) поліції фіксує відомості шляхом внесення їх до протоколу прийняття заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події ([абзац 3 п. 1 Розділу II Наказу МВС № 100 від 08.02.2019 року](#)).

Заява (повідомлення), що надходить телефоном за скороченим номером екстреного виклику поліції «102», реєструється в ІТС ПНП з автоматичним присвоєнням порядкових номерів ЄО.

У свою чергу, під час особистого звернення заявника до органу (підрозділу) поліції із письмовою заявою (повідомленням) уповноважена службова особа органу (підрозділу) поліції її (його) приймає і реєструє в ІТС ПНП або у ЄО.

Датою подання заяви (повідомлення) до органу (підрозділу) поліції вважається дата реєстрації такої заяви (повідомлення) в ІТС ПНП (журналі ЄО).

Після реєстрації заяви (повідомлення) про вчинення кримінального правопорушення, суб'єкту звернення надається талон ЄО, що свідчить про факт прийняття та реєстрації уповноваженим працівником органу (підрозділу) поліції повідомлення.

Примітка: У випадку заяви (повідомлення) про вчинення діяння, що не містить складу кримінального правопорушення, керівник органу (підрозділу) Національної поліції зобов'язаний прийняти рішення про хід справи у відповідності до [Закону України «Про звернення громадян»](#) та [Кодексу України про адміністративні правопорушення](#).

Відомості про діяння, що містить склад злочину, вносяться до ЄРДР згідно [ч. 1 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України](#).

Особливості перенаправлення заяв (повідомлень) про вчинення кримінальних правопорушень органами поліції

У випадку направлення особою заяви (повідомлення) про вчинення кримінального правопорушення до чергової частини Головних управлінь Національної поліції або їх територіальних відділів (відділень) не за місцем вчинення зазначеного у повідомленні злочину, уповноважена службова особа має зареєструвати таке повідомлення в ІТС ПНП (журналі ЄО) та невідкладно передати до органів (підрозділів) поліції нижчого рівня, на території обслуговування яких сталася подія, із зазначенням в ІТС ПНП (журналі ЄО) номера реєстрації в ЄО відповідного органу (підрозділу) поліції ([п. 1 Розділу III Наказу МВС № 100 від 08.02.2019 року](#)).

Приклад:

Орган поліції, що прийняв заяву (повідомлення) про вчинення кримінального правопорушення: Головне управління Національної поліції в Одеській області.

Орган (підрозділ) поліції, призначений для розгляду заяви та внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань: Приморський відділ поліції (або його територіальне відділення).

Заява про вчинення кримінального правопорушення

Підстава перенаправлення: Територіальне обслуговування – за місцем вчинення кримінального правопорушення (на перетині вулиць Преображенська – Грецька у місті Одеса).

Контроль за порядком реєстрації та ведення єдиного обліку заяв про вчинення кримінальних правопорушень

Повноту і достовірність інформації, унесеної до ІТС ІПП (журналу ЄО) на підставі заяв (повідомлень), забезпечує уповноважена службова особа органу (підрозділу) поліції, яка внесла цю інформацію.

У свою чергу, контроль за своєчасною реєстрацією уповноваженою службовою особою в ІТС ІПП (журналі ЄО) заяв (повідомлень) покладається на безпосереднього керівника органу (підрозділу) поліції, де працює уповноважена службова особа